

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanas veidi pašreizējos finanšu apstākļos” (pašiniciatīvas atzinums)

(2011/C 48/07)

Ziņotāja: **DARMANIN kdze**

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja saskaņā ar Reglamenta 29. panta 2. punktu 2009. gada 26. februārī nolēma izstrādāt pašiniciatīvas atzinumu par tematu

“Mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanas veidi pašreizējos finanšu apstākļos”.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2010. gada 8. jūlijā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 456. plenārajā sesijā, kas notika 2010. gada 15. un 16. septembrī (16. septembra sēdē), ar 121 balsi par, 1 balsi pret un 3 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi.

1.1. EESK mudina Komisiju pilnveidot mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) finansēšanas instrumentus, nodrošinot, ka Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammā izveidotais garantiju mehānisms darbību turpina arī pēc pašreizējā finanšu perioda un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir viegli pieejami struktūrfondu līdzekļi, kā arī skaidri nosakot finansēšanas prioritātes. Pašlaik, kad vērojama pašu kapitāla samazināšanās, garantiju iestādes saskaņā ar Jauno Bāzeles vienošanos par pašu kapitālu (Bāzele II) palīdz bankām, ar kurām tās sadarbojas, būtiski mazināt risku. Tādēļ ir jāatbalsta savstarpējo garantiju iestāžu darbība.

1.2. EESK iesaka veidot vērtspapīru tirdzniecības platformas, kas paredzētas mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Atzītas biržas parasti izvirza pārlietu daudz prasību attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un nosaka pārāk laikietilpīgas procedūras, kas liedz MVU iespēju kotēt akcijas biržā. Izmaksas — arī alternatīvajos un/vai otrajos sarakstos — ir pārāk augstas. Izveidojot nelielas reģionāla mēroga vērtspapīru tirdzniecības platformas, kuras koordinētu Eiropas tīkls, varētu radīt jaunu instrumentu, lai piesaistītu kapitālu nelieliem uzņēmumiem. Tas veicinātu arī ieguldījumus riska kapitālā un finansējuma piesaisti no “uzņēmējdarbības mecenātiem” (*“business angels”*), kā arī palīdzētu nelieliem riska kapitāla ieguldītājiem atbalstīt mazos uzņēmumus.

1.3. Maziem un vidējiem uzņēmumiem, it īpaši mikrouzņēmumiem ir ļoti grūti piekļūt finansējumam. Plašai sabiedrībai arī nav saprotams, kur palikuši līdzekļi, ko piešķir banku sanācijai. Iespējams, nebūtu saprātīgi likt bankām publicēt šos datus, tomēr EESK uzskata, ka bankas varētu noteikt daļu sanācijai piešķirto līdzekļu (valstīs, kurās tie tika izmantoti) atvēlēt mazo un mikrouzņēmumu, īpaši — novatorisku uzņēmumu kreditēšanai.

1.4. EESK rosina izstrādāt tiesisku regulējumu, kas veicina tādu finanšu iestāžu veidošanu, kuras ievēro “līdzdalības” un “ētikas” principus un veic mikrokreditēšanu. Šāda finansēšanas metode noteikti sniegtu labumu maziem un vidējiem uzņēmumiem, jo tā paredz riska atbildības un peļņas dalīšanu, nodrošina stabilu finansējumu un nav saistīta ar spekulāciju. Komisijai būtu rūpīgi jāanalizē iespējas, ko paver “līdzdalības” bankas (*participatory banking*). EESK rosina Komisiju izstrādāt zaļo grāmatu, kas veidotu pamatu, lai Eiropas līmenī varētu sākt debates par “līdzdalības” banku darbību. Atsevišķi pasākumi, ko minētajā jomā īstenojušas Lielbritānija, Francija, Vācija, Itālija, Luksemburga un Malta, vērtējami atzinīgi, tomēr tie var kavēt ES finanšu pakalpojumu nozares turpmāko integrāciju. Īstenojot atsevišķus, nesaskaņotus pasākumus, šis finansēšanas modelis, kas paredz, piemēram, riska dalīšanu, līdzdalību peļņas sadalē un sociāliem principiem atbilstošu finansēšanu, nedarbotos pietiekami efektīvi. Veicinot islāmisko mikrokreditēšanu, varētu rasties jauni uzņēmējdarbības veidi, kas noteiktos reģionos palīdzētu mazināt nabadzību. Tādēļ jāizstrādā direktīva, kurā paredzētas, aplūkotas un rosinātas alternatīvas finansēšanas metodes, nodrošinot, ka uz minētajām metodēm attiecas tādi paši noteikumi kā uz citām, ierastajām finansēšanas metodēm.

1.5. EESK uzskata, ka dalībvalstis varētu piešķirt finansējumu tieši MVU vai sniegt vispārējas vai daļējas garantijas finanšu iestādēm, lai stimulētu tās piešķirt kredītus. Finanšu krīzes laikā šādi rīkojās vairākas dalībvalstis, kurām izdevās mazināt mazo un vidējo uzņēmumu grūtības piekļūt finansējumam.

1.6. EESK uzskata, ka Eiropas Investīciju fonds varētu tieši ieguldīt MVU kapitālā vai arī izveidot apakšfondu noteiktā jomā, piemēram, jauno uzņēmēju fondu, kas sekmētu arī uzņēmējdarbības kultūras veidošanos. Eiropas Investīciju bankas (EIB) līdzekļus vajadzētu piešķirt starpniekiestādēm, kuru darbības pamatvirziens ir atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem. EESK arī uzskata, ka EIB varētu uzņemties daļu no riska, lai rosinātu starpniekbankas lietot EIB piešķirtos līdzekļus MVU finansēšanai.

1.7. EESK iesaka bankām dažādot finansēšanas veidus, piemēram, veicot arī "līdzdalības", novatorisko un "ētisko" finansēšanu. Bangladešas *Grameen Bank* īstenotais finansēšanas modelis Bāzele II noteikumu dēļ varētu darboties ļoti ierobežoti. Finansēšu iestādes nav gatavas vispirms pievērsties problēmai un tikai pēc tam — tās risināšanai; kredītēšanas sistēmas pamatā nav jābūt iepriekš noteiktam bankas darbības modelim, bet gan sociālā stāvokļa apsekojumam. Tādēļ steidzami jāpārskata Bāzele II noteikumi vai jāizstrādā nolīgums par finansēšanas metodēm, kas atšķiras no ierastajiem finansēšanas veidiem.

1.8. Eiropas Savienībā veidojas "uzņēmējdarbības mecenātu" tīkli. Diemžēl minēto tīklu darbība netiek regulēta, un tos var ļaunprātīgi izmantot, kas mazina uzņēmēju vēlmi lietot šo nozīmīgo izaugsmes finansēšanas instrumentu. Tādēļ jāizstrādā tiesiskais regulējums, kas sekmētu "uzņēmējdarbības mecenātu" tīklu darbību vai tiem līdzīgas ierosmes.

1.9. EESK mudina dalībvalstis noteikt nodokļu atvieglojumus "uzņēmējdarbības mecenātiem" un to tīkliem, kā arī ieguldītājiem no ģimenes loka, piemēram, vecākiem. Daudzi jaunie uzņēmēji spiesti izmantot ģimenes līdzekļus, jo citi līdzekļi nav pieejami. Minētie ieguldītāji ir jāatalgo un jāmotivē, piedāvājot nodokļu atlaides.

2. Pamatojums.

2.1. ES dalībvalstīm jāveic nozīmīgs uzdevums, proti, jāveicina aktīva uzņēmējdarbība. Eiropadome Lisabonas sanāksmē 2000. gada martā izvirzīja minēto mērķi, lai uzlabotu situāciju nodarbinātības jomā, veicinātu ekonomikas reformas un sociālo kohēziju. Eiropas Komisija 2003. gada 21. janvārī publicēja Zaļo grāmatu par uzņēmējdarbību Eiropā, uzsverot, ka pārlietu maz Eiropas iedzīvotāju veido savus uzņēmumus un izveidotajos uzņēmumos nav stabilas izaugsmes.

2.2. Uzņēmējdarbības veicināšana sniedz būtisku labumu gan ekonomikā, gan sabiedrībai. Uzņēmējdarbība ne vien veicina darba vietu skaita pieaugumu, inovāciju, konkurētspēju un izaugsmi, bet arī sniedz cilvēkiem gandarījumu un palīdz sasniegt sociālos mērķus⁽¹⁾.

2.3. Par uzņēmējdarbības un valsts ekonomikas attīstības rādītāju savstarpējo saikni liecina tas, ka uzņēmējdarbība sekmē uzņēmumu "izdzīvošanu", inovāciju, jaunu darba vietu rašanos, tehnoloģisko attīstību, produktivitātes un eksporta pieaugumu. Tātad, uzņēmējdarbība sniedz labumu ne tikai iesaistītajām personām, bet arī sabiedrībai kopumā.

2.4. Uzņēmējdarbības un ekonomikas attīstības pētniecības centra (*Centre for Enterprise and Economic Development Research*) veikts apsekojums liecina, ka līdzekļi uzņēmējdarbības uzsākšanai ir viena no visbiežāk minētajām problēmām, ar ko sastopas gados jauni uzņēmēji (otra problēma ir administratīvie noteikumi). Tomēr tikai aptuveni 40 % aptaujāto profesionālā atbalsta organizāciju uzskata, ka šis finansēšanas grūtības būtu lielākas nekā tās, ar kurām sastopas citi nelieli uzņēmumi. Lielai daļai jaunu uzņēmumu ir grūti nodrošināt garantijas aizņēmumam, kas ļautu uzsākt darbību, un gados jauniem uzņēmējiem tā var būt vēl lielāka problēma, jo viņiem bijis mazāk iespēju uzkrāt līdzekļus aizdevuma garantēšanai. Šo praktisko grūtību apmērs, protams, ir atkarīgs no konkrētās uzņēmējdarbības nozares un veida.

2.5. Pašreizējā ekonomikas krīze, kas apgrūtina uzņēmējdarbību, īpaši smagi skar mazos un vidējos uzņēmumus. EESK daudz uzmanības veltījusi finanšu krīzes cēloņiem un sekām, kā arī banku sistēmas būtiskajai ietekmei uz krīzi. Patiesībā krīze joprojām smagi ietekmē MVU darbību, un tiem joprojām ir grūti piekļūt finansējumam.

2.6. Pašlaik, neraugoties uz stipri samazinātajām procentu pamatlīkēm, bankas joprojām ārkārtīgi reti izsniedz aizdevumus. Tas izskaidrojams ar:

- zaudējumiem, kurus rada atšķirīgu grāmatvedības principu piemērošana dažādos tirgos (bankas, vairs necerot tuvākajā laikā realizēt pašu bilancēs iekļautos vērtspapīrus, samazina to vērtību);
- bezcerīgo vai apšaubāmo kredītu īpatsvara palielināšanos, ko arī izraisīja ekonomikas krīze;
- starpbanku tirgū vērojamo līdzekļu trūkumu, kas nav mazinājies, neraugoties uz vairāku valstu valdību iejaukšanos;
- pastāvīgo "baiļu faktoru" — banku darbinieki baidās zaudēt darbu un pieņemt lēmumus par kredītēšanu, kas varētu būt saistīta ar risku.

2.7. Tāpēc piekļuve banku kapitālam ir ierobežota — tās izsniedz aizdevumus vienīgi pastāvīgajiem klientiem, ko tās nevar zaudēt, vai iegulda augstākas kvalitātes fiksētā procenta instrumentos, piemēram, valsts vērtspapīros. Tā kā valdības aizņemas arvien vairāk līdzekļu, ko ieguldīt valsts ekonomikā, bankas vairāk līdzekļu var ieguldīt valsts aizņēmuma obligācijās, taču līdz ar to mazāk līdzekļu atliek aizdevumiem, kurus izsniedz uzņēmumiem un patērētājiem.

⁽¹⁾ *Flash Eurobarometer*, analītisks ziņojums "Entrepreneurship Survey of the EU (25 Member States), United States, Iceland and Norway".

3. Ar oficiālo statistiku nesaistīts un īss pārskats par MVU raksturīgajām iezīmēm.

3.1. MVU daudzējādā ziņā ir īpaši. Arī visu tiem raksturīgo iezīmju uzskaitījums neatspoguļotu MVU dinamiku. Tomēr ir lietderīgi norādīt uz dažām iezīmēm, kas tiem raksturīgas.

3.2. MVU parasti pieder ģimenēm vairākās paaudzēs, un ģimenes locekļu ieguldījumi uzņēmumā ir svarīgi, tomēr bieži — nepietiekami. MVU parasti ir saistīti ar noteiktu vietu; tas nosaka arī veidu, kādā MVU piesaista ārpalpojumus, un (bieži ļoti piesardzīgo) attieksmi pret jaunu darbinieku pieņemšanu. Īpašnieka un vadītāja funkcijas mazajos un vidējos uzņēmumos nav skaidri nošķirtas; bieži pastāv ciešas attiecības starp uzņēmuma darbiniekiem un īpašniekiem (tādējādi pastiprinot abpusējo lojalitāti). MVU ir elastīgi, dinamiski un ātri ievieš jauninājumus. Pārvaldot naudas plūsmas, MVU parasti nevēlas riskēt un cenšas izmantot pašu rezerves un nevēršas aizdevējstādēs, jo tiem jāpārvar ievērojami birokrātiski šķēršļi, lai pieteiktos finansējumam un saņemtu aizdevumus.

3.3. Priekšstatu, ka izsniegt aizdevumus maziem un vidējiem uzņēmumiem ir riskanti, daļēji radījušas šiem uzņēmumiem raksturīgākās iezīmes: bieži vien tie ir jauni uzņēmumi, kuri nelabprāt izmanto birokrātiskas un ar lielu laika patēriņu saistītas finansēšanas sistēmas, kuriem nav pietiekama nodrošinājuma aizdevumam un kuri parasti ir pārāk mazi, lai varētu atļauties riska pārvaldības instrumentus.

3.4. Jānorāda, ka problēmas, ar ko sastopas MVU, mikrouzņēmumus skar vēl smagāk.

4. Finansēšanas instrumenti.

4.1. **Kotēšana atzītos biržu sarakstos.** Sākotnējie publiskie piedāvājumi ir iespēja, ko parasti izmanto stabili uzņēmumi, lai piesaistītu ilgtermiņa ieguldījumus kapitālā, pārdodot akcijas vai aizņemoties (obligācijas). To parasti dara pirms uzņēmuma paplašināšanās, kad uzņēmuma īpašnieki un/vai riska kapitāla investori mēģina atgūt līdzekļus. Pastāv arī biržas otrie saraksti, kas kopumā nav piemēroti mikrouzņēmumiem; tos spēj izmantot vienīgi lielākie no mazajiem uzņēmumiem. Lai arī kopumā alternatīvajos sarakstos nav tik stingri nosacījumi kā galvenajos biržas sarakstos, tajos ir spēkā tādas pašas informācijas sniegšanas prasības. Maksa par kotēšanu minētajos sarakstos var pārsniegt 500 000 euro.

4.2. **Jauni finansējuma avoti, "līdzdalības" bankas.** Visā Eiropā šobrīd vērojama jauna parādība — tā sauktās "līdzda-

lības" vai "ētiskās" bankas, kas pārstāv tā dēvēto islāmisko finanšu sistēmu. Tās darbības principi atšķiras no ierastajiem un, iespējams, pašreizējos apstākļos ir piemēroti MVU vajadzībām. Minētā sistēma piedāvā dažādus finanšu instrumentus, un daudzi no tiem Eiropas valstīm nav sveši. Tomēr noteikti tiesību akti, īpaši nodokļu jomā, kavē jaunā finansēšanas veida attīstību. Diemžēl vairākas ES valstis (piemēram, Lielbritānija, Francija, Luksemburga, Vācija, Malta un Itālija) veic individuālus pasākumus, kas varētu radīt šķēršļus vienā ES dalībvalstī reģistrētu finanšu iestāžu darbībai citās dalībvalstīs. "Līdzdalības" finanšu iestādes varētu meklēt citus tiesiskus ceļus, lai iekļūtu ES tirgū⁽²⁾.

4.2.1. "Līdzdalības" finanšu sistēma noteikti būtu izdevīga mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, jo tās pamatā ir riska dalīšana, līdzdalība peļņas sadalē un finansējuma stabilitāte, nepieļaujot spekulācijas un noteiktus ieguldījumu veidus.

4.2.2. Šobrīd attīstās pavisam jauns finansēšanas veids — tā sauktā islāmiskā mikrokreditēšana. Mikrokreditēšana ietver finanšu pakalpojumu klāstu cilvēkiem, kurus tradicionālās bankas uzskata par nepiemērotiem darījumu veikšanai, galvenokārt tāpēc, ka viņi nespēj nodrošināt garantiju, kas pasargātu finanšu iestādi no iespējamajiem zaudējumiem.

4.2.3. Mikrokreditēšana paver pilnīgi jaunas iespējas cilvēkiem, kam liegta piekļuve tradicionālajam finanšu tirgum, un ļauj viņiem beidzot īstenot plānus un ieceres ar pašu līdzekļiem, kā arī izvairīties no citu palīdzības, atbalsta un atkarības. Mikrokreditu piešķiršanas pieredze visā pasaulē liecina, ka trūcīgie iedzīvotāji vēlas izmantot daudzus finanšu pakalpojumus, ir gatavi segt ar tiem saistītās izmaksas un bankas var viņiem pilnībā uzticēties. Mikrokreditēšanas mērķgrupa ir trūcīgie iedzīvotāji, kas dzīvo tuvu tā sauktajam nabadzības sliekšnim un kam nav piekļuves oficiālajam finanšu tirgum, bet kas tomēr spētu salīdzinoši viegli sasniegt pienācīgu dzīves līmeni un īstenot uzņēmējdarbības ieceres.

4.2.4. Minētā joma nav daudz pētīta, un pieredze tajā joprojām ir salīdzinoši neliela, tomēr tā liecina, ka mikrokreditēšana paver plašas iespējas apkarot nabadzību un finansiālo un sociālo atstumtību, kā arī paplašināt un bagātināt finanšu iestāžu klientu loku attīstības valstīs ar islāma kultūras tradīcijām. "Līdzdalības" banku darbība liecina, ka tām svarīgi ne tikai finansiāli ieguvumi, bet arī pēc iespējas lielāka labuma sniegšana sabiedrībai un ka tās ir labākas finanšu iestādes, kas var sniegt efektīvus finanšu pakalpojumus arī vietējā līmenī.

⁽²⁾ Skat. "Islamic Finance in a European Union Jurisdiction Workshops Report", ko publicējis Maltas Vadības institūts, Maltas Darba devēju apvienība un Maltas Banku darbinieku savienība.

4.3. **Valstu un ES finansēšanas sistēmas.** Valstis ar starpniekiestāžu palīdzību atbalsta uzņēmumus, īstenojot dažādus pasākumus, piemēram, nosakot nodokļu atvieglojumus vai īstenojot finansēšanas programmas, kas saistītas, piemēram, ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Investīciju fonda dotāciju piešķiršanu.

4.3.1. Pietiekami plaši nav pārņemtas noteiktas iniciatīvas saistībā ar uzņēmējdarbības uzsākšanu un sākumkapitāla nodrošināšanu.

4.4. **“Uzņēmējdarbības mecenāti”**, proti, privātie ieguldītāji vai neoficiālie riska kapitāla ieguldītāji ir netradicionāli finansējuma avoti; tie galvenokārt veic ieguldījumus uzņēmumu kapitālā no sākumposma līdz agrīnās izaugsmes posmam.

5. Iespējamais rīcības plāns, lai ierobežotu ieguldījumu un finansēšanas samazināšanos un atvieglotu MVU piekļuvi aizdevumiem.

5.1. Pašreizējā ekonomikas situācijā ir ļoti svarīgi steidzami īstenot Eiropas Mazās uzņēmējdarbības aktu. EESK jau agrāk paudusi atzinīgu viedokli par Komisijas izstrādāto Mazās uzņēmējdarbības aktu, un vēlas vēlreiz uzsvērt, ka ir ārkārtīgi svarīgi īstenot ierosinātos pasākumus.

5.1.1. Pašlaik, kad mazie un vidējie uzņēmumi spiesti secināt, ka spēja nokārtot saistības ir reti sastopama parādība, Komiteja rosina grozīt maksājumu kavējumu direktīvu, lai nodrošinātu, ka MVU visos tirdzniecības darījumos savlaicīgi saņem samaksu un kredītēšanas periods nepārsniedz 30 dienas. Direktīvai tomēr jābūt īstenojamai un jāpanāk, ka tās noteikumus ievēro arī piegādātāji (kā privātie, tā publiskie).

5.1.2. Steidzami jāīsteno direktīva par PVN likmju pazemināšanu attiecībā uz vietējā līmenī sniegtiem pakalpojumiem, tostarp darbietilpīgiem pakalpojumiem, kurus galvenokārt sniedz MVU. Lai arī minēto direktīvu vērtē pretrunīgi, tā veicinās MVU komercdarbību un vairo tiešo patērētāju interesi par šiem uzņēmumiem.

5.2. Saskaņā ar Eiropas tirdzniecības un rūpniecības kameru sniegto informāciju, 30 % no MVU saskaras ar likviditātes problēmām, un ceturtdaļu no tām rada banku atteikšanās izsniegt kredītus. Banku darbību pašlaik stingri uzrauga, un tās īsteno ļoti konservatīvu kredītēšanas politiku, kas varētu kaitēt MVU darbībai un līdz ar to arī ekonomikai.

5.2.1. Īstenojot atveseļošanas plānu un piešķirot vairāk līdzekļu Eiropas Investīciju bankai (EIB), ES ir atvēlējusi līdzekļus, kurus bankām būtu jāpiešķir mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Tomēr MVU pieredze liecina, ka saņemt kredītu bankā joprojām ir ļoti grūti. Tātad, MVU kredītēšanai piešķirtie

līdzekļi īstenībā nesasniedz adresātu. Tādēļ ir svarīgi, lai starpniekbankas, kas izraudzītas EIB līdzekļu pārvaldīšanai, atbalstītu tieši mazos un vidējos uzņēmumus. Ja regulāri konstatēts, starpniekbanka šos līdzekļus nepiešķir maziem un vidējiem uzņēmumiem, EIB jāizvēlas cita starpniekbanka. Lai panāktu, ka starpnieki patiešām aizdod mazajiem un vidējiem uzņēmumiem šim nolūkam paredzētos EIB līdzekļus, arī EIB ir jāuzņemas aizdevuma risks, nenovēlot to vienīgi uz starpniekiem.

5.3. Uzņēmumiem, īpaši tiem, kas tikai vēlas uzsākt darbību, ir ļoti svarīgi piekļūt riska kapitāla finansējumam. Riska kapitāla tirgus apjoms Eiropā ir tikai divi miljardi *euro* gadā, tas ir, aptuveni 25 % no ASV tirgū pieejamā riska kapitāla. Tikai 1 no 50 mazajiem un vidējiem uzņēmumiem vērsas riska kapitāla sabiedrībās, lai prasītu līdzekļus. Informācija par minēto iespēju ir plaši pieejama, tomēr tradicionālo MVU vadītāji un īpašnieki bieži neizprot, ka patiešām ir iespējams piesaistīt riska kapitālu. Tas izskaidrojams arī ar Eiropas uzņēmēju piesardzīgo attieksmi pret risku; viņi biežāk izvēlas banku aizdevumus, nevis riska kapitāla sabiedrību finansējumu.

5.4. Nozīmīga iespēja mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir publiskais iepirkums, tomēr pašlaik MVU konkurētspēja minētajā jomā ir maza — tiem, salīdzinājumā ar lielākiem tirgus dalībniekiem, trūkst pieredzes un ir grūti izpildīt stingros noteikumus par banku garantijām un finanšu pārskatu sagatavošanu. Jāpanāk, ka publiskā iepirkuma noteikumi ir labvēlīgāki mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, piemēram, samazinot prasīto kapitāla apjomu, kas jānodrošina ar bankas garantiju, veicinot MVU pieteikšanos konkursiem un MVU apvienību veidošanu.

5.5. Pats svarīgākais ir mazināt birokrātisko slogu, kas ir nesamērīgi liels mazajiem un vidējiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar lielākiem uzņēmumiem. Aprēķināts, ka liels uzņēmums vidēji tērē 1 *euro* uz darbinieku, lai nodrošinātu atbilstību normatīvajām prasībām, turpretī mazam uzņēmumam jātērē līdz pat 10 *euro* uz darbinieku. Atzinīgi jāvērtē Komisijas pašlaik īstenojamie pasākumi birokrātijas samazināšanai, tomēr vēl joprojām ir ļoti tālu līdz tam, lai mazajiem un vidējiem uzņēmumiem sniegtā palīdzība būtu patiešām efektīva.

5.6. Mūsu ekonomikas nākotne ir ilgtspējīgā konkurencē. Tādēļ ar finansējumu īpaši jāatbalsta tie MVU, kas ievēro ilgtspējīgas attīstības principus un veic videi nekaitīgu uzņēmējdarbību.

5.7. Eiropas Savienība atvēl daudz līdzekļu, lai atbalstītu mazos un vidējos uzņēmumus, kas saistīti ar jauno tehnoloģiju nozari. Tomēr arī mazie un vidējie uzņēmumi, kas darbojas tradicionālās ražošanas vai pakalpojumu nozarēs, ir jāmotivē ieviest jauninājumus. Jāstiprina finanšu instrumenti, lai atbalstītu arī MVU darbību tradicionālajās nozarēs.

5.8. EESK atzīmē, ka krīzes laikā efektīva bijusi Eiropas savstarpējo garantiju asociācijas (*L'Association Européenne du Cautionnement Mutuel — AECM*) un līdzīgu apvienību darbība. EESK mudina Komisiju arī turpmāk veidot labvēlīgu vidi, lai līdzīgas organizācijas turpinātu atbalstīt MVU ar garantijām finansējuma saņemšanai.

5.9. Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogramma ir bijis nozīmīgs MVU atbalsta instruments, tādēļ EESK mudina Komisiju saglabāt MVU garantiju mehānismu arī programmā, ko izstrādās laikposmam pēc 2013. gada.

Briselē, 2010. gada 16. septembrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs

Mario SEPI
